

TUULEPARGID

Kõige uue suhtes tunneme õigustatult ettevaatlikkust. Praegu paljudes Eestimaa kohtades kerkivad tuulepargid ei ole erand – loodusjõu roheenergiaks muutmine mõjutab paratamatult maastikku, loodust ja elukeskkonda, aga ka riigi majandust ning julgeolekut. Vaatame lähemalt tuuleparkidega seotud hoiakuid ja müüte, et aidata kujundada teadlikumat arusaama tuuleparkide rajamise mõjust.



7

suurimat müüti tuuleparkide kohta

Kuidas tuuleenergia meid tegelikult mõjutab?

Müüt nr 1: lindude kaitseks ei tohiks tuuleparke rajada

Tuulikud on lindudele väiksem oht kui näiteks hoone- te klaasaknad, autod või elektriliinid. Kõige enam linde maailmas hukub hoopis kodukasside tõttu.

Kliimamuutused mõjutavad linde, muutes nende rändemustreid, pesitsusaegu ja elupaikade kättesaadavust, mis võib viia toidupuuduse ja populatsioonide vähenemiseni. Tuuleparkide rajamine on seega mitte ainult inimeste, vaid ka lindude huvides, sest need aitavad vähendada kogu maailmas fossiilkütuste kasutamist.

Müüt nr 2: tuulepargi rajamine hävitab metsaalsid

Nüüdisaegsed tuulikud on väga kõrged – mastiga umbes 180 meetrit ja tipukõrgusega umbes 260 meetrit –, seega saab neid paigaldada ka metsadesse, ilma et oleks vaja massilist raiet. Tuulepargi rajamiseks vabastatakse vaid tuuliku vundamenti ja ehitus- platsi alad ning transpordikoridorid. Tuulikute ümber jäävad metsatükid alles ning need

toimivad puhvertsoonina, kus lageraiet ei tehta. Tuulepargi rajamine aitab tegelikult metsamaastikke säilitada, vähendades samal ajal maastiku visuaalset muutust.

Müüt nr 3: tuulepargid võtavad liiga palju ruumi ja pinda, mida saaks kasutada põllumajanduseks

Vastupidi levinud arvamusele ei vaja tuulepargid suuri maa-alasid, kuna tuulikud ise võtavad väga vähe ruumi. Tuulikute ümbrust saab edukalt kasutada näiteks põllumajanduseks, mis muudab tuuleparkide rajamise eriti väärtuslikuks piirkonnades, kus maa hind on kallis. Seega ei ole tuulepargid maa raiskamine, vaid hoopis ressursisäästlik ja tõhus lahendus, mis võimaldab ristikasutuse korral panna ühe ja sama maa topelt kasu tootma. Seepärast on ka mitmed Euroopa kogukonnad valinud oma energia tootmiseks just tuuliku, ühendades suurema tootmisvõimsuse optimeeritud mõjuga kohalikule keskkonnale.

Müüt nr 4: tuulikutega kaasneb jääde

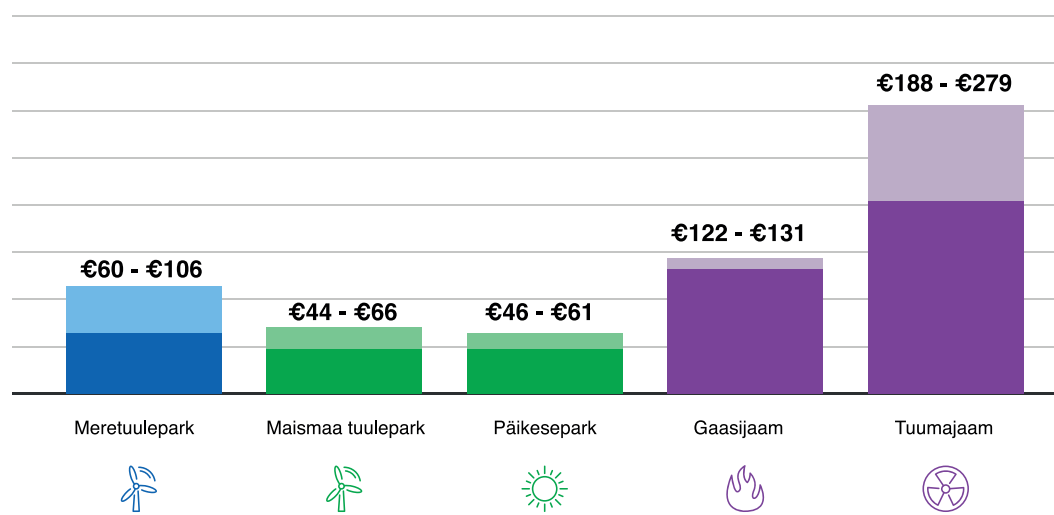
Tuulikud ise jäätmeid ei teki. Hiljutine tehnoloogia areng võimaldab tuulikulasid lagundada ja taaskasutada, vähendades märgatavalt nende sattumist prügimäele. Enamik tuulikute osadest, sealhulgas mastid, vundamendid ja käigukastid, on taaskasutatavad. Tänapäeva tuulikud on võimsamad ja efektiivsemad, mis tähendab, et neid on vaja vähem kui varem. Üks uus tuulik suudab asendada mitu vanemat tüüpi tuulikut, vähendades seeläbi tuuleparkide keskkonnamõju. Kuna tuulikute tehnoloogia areneb suure tempoga, tekib juurde meetodeid, kuidas amortiseerunud tuulikute osi taaskasutada.

Müüt nr 5: tuuleenergia on liiga kallis

Kuigi tuuleparkide rajamine nõuab suuri alginvesteeringuid, on nende pikaajalised tootmiskulud fossiilkütustega võrreldes palju väiksemad. Tuul on tasuta ja taastuv ressurss, seega on tuuleparkide peamised kulud seotud

Uute tuuleparkide rajamise maksumus Euroopas võrreldes teiste energiatootmisviisidega 2023

(tasandatud elektrikulu €/MWh)



Allikas: Ørsted, Bloomberg New Energy Finance

tud vaid hoolduse ja remondiga, mis on etteennustatavad ja stabiilsed.

Praegu moodustab tuuleenergia Euroopa Liidu elektritoodangust viiendiku, Eestis aga vaid kümnendiku. Eesti on seadnud ambitsioonika eesmärgi, et 2030. aastaks pärineks kogu riigi elektritootmine sada protsenti taastuvenergiast, mis tähendab, et tuuleparkide tähtsus lähiajal kasvab veelgi.

Müüt nr 6: tuuleenergia ei ole usaldusväärne, sest tuul ei puhu alati

Kas teadsid, et maapealne tuule kiirus ei ole sama mis tuulikute töökõrgusel? Kõrgemal on tuul alati tugevam, näiteks saja meetri kõrgusel enam kui kahekordne võrreldes maapealsega.

Kuigi tuule kiirus ja tugevus võivad varieeruda, on võimalik tuuleenergiat usaldusväärselt kasutada, kui kombineerida seda energiasalvestuse ja teiste energiaallikatega, nagu näiteks päikeseenergia. Eesti vaates aitab hajutatud energiatootmine, sealhulgas tuuleenergia ka-

sutamine, riigi energiajulgeolekut tuntavalt parandada. Mitmete energiaallikate olemasolu vähendab sõltuvust välistest energia- allikatest ning muudab energiatootmise paindlikumaks ja kohapeal kättesaadavamaks, pakudes samas stabiilsemat ja turvalisemat varustust kogu riigile.

Müüt nr 7: tuuleparkidest võivad ainult suured korporatsioonid

Tänapäeva energiatootmine ei piirdu enam ainult suurte elektrijaamadega. Tehnoloogia on muutunud piisavalt taskukohaseks, et igaüks võib ise hakata energiat tootma, kasutades näiteks tuule- või päikeseenergiat. See aitab katta kodumajapidamiste ja ettevõtete energiavajadusi, edendades samal ajal kohalike energiaühistute kaudu hajutatud energiatootmist laiemalt kogu piirkonnas. Seega ei jää kasu tuuleparkidest ainult suurtele korporatsioonidele – kohalikud kogukonnad saavad samuti osa. Eestis on kehtestatud seadused, mis tagavad, et uute tuuleparkide toodetud energia pealt saa-

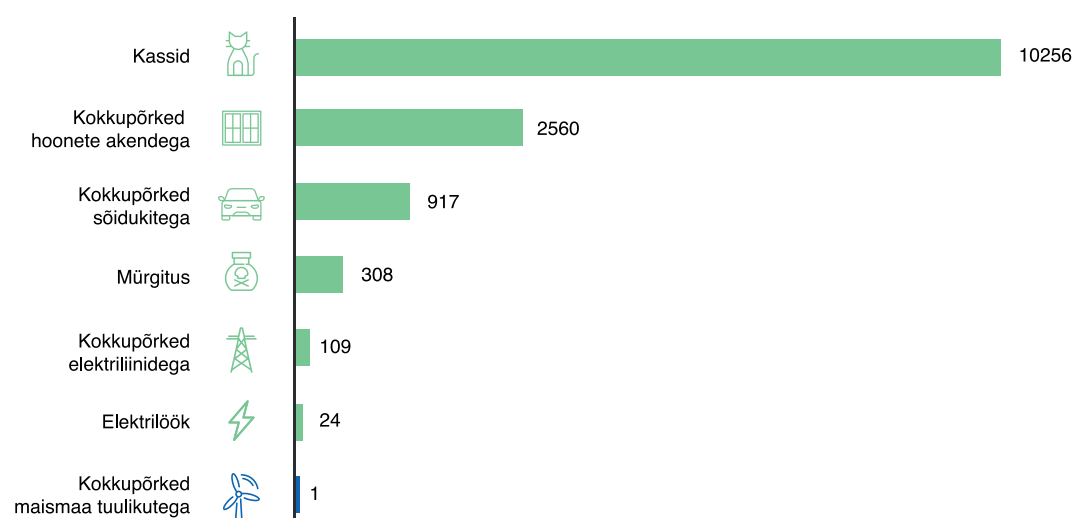
vad toetust nii kohalikud omavalitsused kui ka tuuleparkide lähedal asuvad majapidamised. Näiteks kuni 250 meetri tipukõrgusega tuuliku puhul on tuuliku tasu ette nähtud kahe kilomeetri raadiuses asuvatele majapidamistele ning üle 250 meetri kõrguste tuulikute puhul laieneb see raadius kolme kilomeetrini. Kohalikule omavalitsusele laekuv tuulikutasu tähendab, et tuuleparkide rajamine toob piirkonda täiendavat majanduslikku kasu ja arengut. Lisaks tekivad uued töökohad ja taskukohase energia kättesaadavus loob veelgi rohkem võimalusi kohaliku majanduse arenguks.



Autor: Joosep Veerme, Energiaühistu juht

Tuuleparkidel on väike mõju lindudele

Lindude suremus erinevate põhjuste tõttu



Allikas: USA kala- ja metsloomade teenistus, 2017